

TEMATISKA NÄTVERKET FÖRORENADE SEDIMENT

Slutsatser från gruppdiskussioner vid sedimentworkshop i Göteborg, 2010-11-10

Bedömningsgrunder (riktvärden/jämförvärden)

Samtliga grupper var överens om att någon form av bedömningsgrunder i form av riktvärden eller jämförvärden behövs inom området. Vad gäller utformningen av dessa föreslogs möjligheten att jobba med "lägstavärden", under vilka ingen vidare utredning är nödvändig och "högstavärden", över vilka åtgärder krävs. Mellan de två värdena behövs vidare utredningar göras för att utreda förhållandena på platsen.

Det föreslogs också att det tas fram bedömningsgrunder för olika typområden eftersom förhållandena varierar mycket inom landet och det är därför är svårt att upprätta generella riktvärden. Speciellt efterlyses också bedömningsgrunder för sötvatten.

Värden för alifater och aromater behövs. Det påpekades också att tillsynsmyndigheterna i en del fall kräver både resultat i form av totalhalt och biotillgänglig fraktion och att jämförvärden behöver anpassas för att spegla detta (detta gäller generellt och inte bara för organiska ämnen).

Det efterlystes också ett standardiserat effektbaserat testbatteri, ett paket som är utvärderat och fungerar på flera platser.

När de nya bedömningsgrunderna ges ut efterlyses också dokumentation som beskriver hur tolkningen av resultat görs.

Vägledningsmaterial

Alla är intresserade av vägledningsmaterial. Det behövs ett standardiserat tillvägagångssätt. Det föreslogs ett "steg för stegförfarande", så att undersökningar och riskbedömningar utförs på enhetligt sätt. Dock kan vägledningen gärna vara ganska generell, så att möjlighet till att välja t ex typ av riskbedömning finns och kan varieras beroende på förutsättningarna.

Det efterlyses också vägledningsmaterial för val av organismer som ska testas.

Vägledningmaterialet bör också innehålla beskrivning av hur provtagning går till (hur provplatser väljs ut, vilka sedimentnivåer som ska provtas och hur detta väljs). Detta är också starkt knutet till hur geologiska bedömningar ska göras (se under Övrigt).

Det önskas också vägledningsmaterial för hur riskvärdering ska utföras.

Riskbedömningar

Det konstaterades också att stor vikt läggs vid haltdata, men att vikt också bör läggas vid effektdata och att de bägge datavärdena ska utvärderas tillsammans. Behovet av att ta fram konceptuella modeller påpekades.

Något som liknar MIFO-klassning av sediment efterlyses som hjälp att bedöma åtgärdsbehov.

Övrigt

Behovet av ordentligt förarbete innan provtagning belystes. Riktiga geologiska bedömningar (av typ av sediment och vilka processer som påverkar dem) är mycket viktigt att genomföra innan provtagningsplaner upprättas. Man måste veta vad man provtar och varför.

Frågan hur risken för återkontaminering ska hanteras dök också upp och även det faktum att sediment har en annan återhämtningspotential än vad mark har.

Hur hanteras pågående spridning från andra källor än den man undersöker. Det är ett problem att sedimentföroreningar ofta har många källor, hur löses ansvarsfrågan?

Det diskuterades också hur toxicitetstester kan användas för att välja åtgärds mål, hur man vet att effektmätningar är representativa för fältsituationen och om toxicitetstester täcker in alla möjliga effekter?

Framtiden för tematiska nätverket förorenade sediment

Några punkter som nätverket kan jobba med framöver:

1. Nätverket behöver jobba med problemformulering. Vilka frågor och problem står vi som jobbar med sediment inför?
2. Nätverket bör jobba med informationsspridning och också ha fler diskussions- och seminarietillfällen.
3. Nätverket bör jobba för att ta fram ett gemensamt arbetssätt (förslagsvis i form av vägledningsmaterial).
4. Det finns behov av olika fokusgrupper inom nätverket. Inom arbetet med sediment finns det väldigt skiftande intresseområden (t ex från hela havsområden till enskilda vattendrag i inlandet) och man har också väldigt olika tidshorisonter att jobba med (från återkommande underhållsmuddringar till långsiktiga utredningar av enskilda platser i forskningssyfte).
5. Kurser i provtagning av sediment.
6. Samla nationell och internationell litteratur i ämnet.